

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI, ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

ELOFIZETESI ÁR:

Egész évre 5 frt. — kr.
Felévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK

hetenkint egyszer, vasárnap.

SZERKESZTŐSEG:

Kényes utca, 175 szám hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

KIADÓHIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomdája, hova az előfizetői pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

„Nyiltér”-ben egy sor közlési díja 10 kr.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Egyes szám kapható Szikes Antal könyvkereskedésében.

Hogyan létesítsenek és tartassanak fenn a népkönyvtárak?

I.

Miön felelnünk kell ezen kérdésre: „hogyan létesítsenek és tartassanak fenn a népkönyvtárak?” elismerjük, hogy nem könnyű feladat megoldása nehezül reánk. A mi magyar alföldiünkön könyvtárak — és hozzá még népkönyvtárak alapítása egészen új dolog. Nem tagadhatjuk ugyan azt, hogy egy pár intézetnek iskoláknak és olvasókörieknek majd minden községben vannak könyvtáraik, de azt talán szabad kétségbe vonnunk, hogy azok népkönyvtárak volnának. Úgy-ahogy ezen könyvtárak megfelelhetnek létrejöttük céljának, de tudunkkal e cél sehol sincs úgy kiszabva, hogy az alapított könyvtár népkönyvtár legyen.

Mi is tulajdonképen az a népkönyvtár? miben különbözik a már itt-ott meglevő könyvtáraktól? A népkönyvtár a köznépi művelődésnek előmozdítását célzó egy intézmény. Míg a meglevő gimnasiunai, kaszinói s a legtöbb olvasóköri könyvtárak, alapításuk célja szerint, a nemzet műveltebb osztályának önképzés, önművelődésre szolgálnak, az alatt a népkönyvtárak

az alsóbb rétege, nagy tömegű köznépi ismeret körének gyarapítását, lelki épülését előmozdító intézetek. Ott a műveltebb osztály, itt a köznépi van szem előtt tartva.

Ha már így a népkönyvtár fogalmával tisztában volnánk, felvethetnők azonnal a kérdést, hogyan kelljen ilyeneket létesíteni? S mégsem tesszük azt, mert még egy dologgal kell tisztába jönnünk. A leggyakrabban halljuk a népkönyvtárak említésénél szóhozni az iskolai könyvtárakat is, annyira, hogy könnyen tévedésbe esünk s a nép- és iskolai könyvtárakat fogalmaik szerint egynek tekintjük. Pedig ez nem áll. Az iskolai könyvtár célja szerint szorosán véve nem népkönyvtár. Az iskolai könyvtár egy oly intézmény, mely az iskolai ifjúságnak megfelelő olvasmányok által módot akar nyújtani értelmi és erkölcsi képzésük előmozdítására. Az iskolai könyvtárnál csak maga az iskolai ifjúság, a népkönyvtáraknál az egész köznépi művelődésnek előmozdítása céloztatik.

De nem ok nélkül kerül az iskolai- és népkönyvtár egymás mellé. A mi fejletlenebb társadalmi viszonyaink mellett a köznépi maga értelmi fejlettsége szerint ifjúságnak vehető és nem fog czéltévesztett dolognak feltűnni, ha ál-

litjuk, hogy az, a mi az iskolai ifjúság értelmi és erkölcsi épülésére szolgál, hasznos olvasmánya lesz magának a köznépi is; s megfordítva legtöbb esetben a mit a közembernek kezébe nyujthatok olvasásul, azt iskolába járó gyermekétől megtagadni sincs okom. Egy jól berendezett iskolai könyvtár tehát véleményem szerint a mi viszonyaink mellett jól fog megfelelni a népkönyvtár céljának is. És miután egyelőre nincs is kilátásunk, hogy külön iskolai és külön népkönyvtárakat állíthassunk, meg kell elégednünk, ha a kettős célra szolgáló iskolai és népkönyvtárakat egy fogalom alá fogjuk s úgy iparkodunk folytatólag kimutatni az eszközöket és módokat, hogyan kelljen azokat felállítani?

Minden könyvtár felállításához szükség van első sorban alkalmas helyre. Tekintetbe véve azt, hogy a népkönyvtár minél üdvösebben hasson, hol állítsuk fel tehát a népkönyvtárakat? Ha gazdag nemzet volnánk, ha egyes családoknak úgy, mint községeknek évszázadok szorgalma folytán gyűjtött és megörzött tőkéinek feleslegeivel rendelkezünk, azt állíthatnók, minden községben építeni kell külön könyvtárat úgy, mint hogy a község épít

TÁROZA.

Petőfi István kiadatlan versei.*)

M i n t . . .

Mint nedves lombbal terhelt gyenge ág
Lelkem meghajol.

A már közelgő válaszom elő
Fajdalmaitól.

Ha tudtad, hogy ez így lesz, oh én Istenem! . . .
A boldogságot mért hagyad megismernem.

De nem, oh nem, én nem panaszkodom,
Sőt örülnöm kell:

Búval megyek, és szerelmem minden
Reményeivel.

Nem valok töred, mint fájától a levél,
Hanem hogy mielőbb keblemen pihenjél.

Miként madár, melynek fészke nincsen,
Ágról-ágra száll

Míg valahol magának s párjának
Csendes helyt talál:

Elindulok én is keresni menhelyet,
Hol boldogan éljek majd, szerelmem, veled.

*) Ezen irodalmi csekélyeket lapunk egyik tisztelt munkatársának következő sorai kíséretében vettük: Kedves Barátom! Petőfi István hátrahagyott költeményeiből azon czélből küldöm át e két közleményt, hogy ha jónak látod, közöld a Szarvasi Lapokban. Nem valami mű-remek, de az elhunyttal itt sokan ismerték és szerették s ezen körülmény fokozza érdekességét.

Szarvas okt. 16. 1887.

híved
Zsilinszky István,

Tudom hogy szeretsz, hogy szived enyém
S én birtokában
Egy ily drága kincsnek, gazdag vagyok;
De ha elváltam,
S mire visszajövök nem fosztanak-e meg
Szivedtől, angyalom, — hogy koldussá legyek?

Ki beszél majd hozzád szerelemről
Lelkem, életem! ? . . .
S ha majd megostromolják szivedet
Ki szól mellettem?
Gyenge, erőtlén a hang, mely messziről jó,
Néma, holt betűkben oly bágyadt az erő!

Nem lesz-e emlékem hajnal csillag,
Szerelmed egén,
Mely ha új nap kél, gyorsan, halványan,
Fénytelen lemén?
Emlékem nem képez-e majd egy fonnyadt galyt,
Mely lehull fájáról ha ez újra kihajt?

Nem hiszem, nem, hogy elfeledni tudd
Az én szerelmem,
Mert hozzád van növe valhatlanul
Szivem, szellemem,
És ha talán másé lennél is, kedvesem!
Mi nem feledhetjük el egymást sohasem.

(Junius 29 én 1858.)

Tegnap és ma.

A pokolnak minden kinjait
Keresztül éltem tegnap én,

A gyehenna tüze égeté
Szivem megemésztő üszkén;
Minden egyes szavad tördöfés,
Mely lelkeket átál járta;
Lelkem volt halálra ítelt rab,
Tekinteted a hóhér bardja.

Siralomház volt e lak nekem,
Öröm volt a : kétségbeesés,
Bűncsem volt a nagy fájdalom . . .
Környezetem az — örülés.
Szivem, lelkeim kifeszítve a
Szerlem-féltés kinpadán,
S hogy a kinpohár telve legyen:
Gyönyörködöttél lelkeim buján.

S ennyi gyötrelmem terhe alatt
Vártam szivem szakadtát,
Ugy fájt, úgy fájt nekem az élet!
És óhajtottam a halált.
Képzetemben láttam vérpádot:
Szerelmemnek vesztő helyet,
S szivem, melyet gyötörtsz, onnan is
Szerelmemmel hajított feléd.

Az isten tégedet hát
Csak azért teremtett,
Hogy általad ismerjem
Meg a poklot s mennyet?

Még tegnap odalent a
Sötét alvilágban,

templomot, iskolát, községházát s így tovább; kívánók, hogy minden község válasszon könyv-őrözőt, fizesse azt tisztességesen, szavazzon meg évenként megkivántató összeg pénzt a könyvek beszerzésére. De van-e egy is köztünk, ki ne érezné, ne tudná, hogy ez nálunk kivihetetlen. Ilyen eszményi dolgokról le kell mondanunk. Szálljunk le tehát az eszményi vígágból édes valók följére s itt vessük fel a kérdést, hol állítsuk fel a népkönyvtár? Talán a parochia hivatalos termében, hogy a lelkész legyen a könyvtárnok, talán a község házában, hogy a jegyző vigye e tisztet? Egyes kivételes esetekben ez talán kivihető volna, de részünkről általán véve a dolgot e két helyet nem tartjuk alkalmasnak a könyvtár elhelyezésére. A lelkésznek csak úgy, mint a jegyzőnek anyaféle és oly bokros elfoglaltsága van s legtöbb esetben annyira elűt foglalkozás az a könyvtárkezelés munkájától, hogy e gondolatot teljesen fel kell hagynunk. Nem marad egyéb hátra, mint népkönyvtár helyül az iskolát, kezelőjül a néptanítót jelölnünk ki! Hallom az ellevetést, elég a tanítónak a maga dolga, csak győzze azt! Meggondolni való dolog az, hogy még több munkával hamoztassék. És mégis bizalommal csak hozzá kell fordulnunk. **Magyarországot még egyszer kell meghódítani, ez a hadjárat a néptanítókra vár!** Bizonyosan mindenki hallotta a nagy költő, a jós költő Jókainak ezen szóját. A honfoglalás nagyszerű hadviselésében egyik stratégiai pont az az iskolai könyvtár, ezt a pontot kell elfoglalni, hogy annál biztosabban fejthessék ki harci takukájukat s bizonyosabban győzhessenek a tanítók. A népkönyvtár felállításúak legtermészetesebb helye ez idő szerint tehát az iskola s annak leghivatottabb kezelője a tanító.

Ha már helyünk volna, miből szerezzünk könyveket, könyvszekrényeket? miből fedezzük

a költési költségeket? ha ahhoz semmi alapunk nincs? Sajnos hogy nincs s a rideg valót be kell vallanunk, könyvtár felállítási alapokkal nem rendelkezünk. Ahhoz nem igen van reményünk, hogy az iskolát fenntartó hatóságok, vagy a községek e célra valamit megszavazzanak. Azoknak, ha lehetne, első helyen kellene a tanítók díjazását javítani; előtök a könyvtár létesítése a teendők távolabb fekvő tárgya. Talán lehetne az iskolás gyermekeket megadóztatni e célra? Mi ezt nem tartjuk tanácsosnak. A midőn oda kell törekednünk, hogy a népiskolában minden még fennálló tandíj is eltöröltessék, hogyan kívánhatók azt, hogy a gyermekekre valami díj rovassék ki könyvtár felállítás címén? Azt tennünk nem szabad! Talán a közép olvasó tagjait lehetne használati díjon valami fizetésre bírn? Ezt sem találjuk helyesnek. Nekünk minden eszközzel oda kell törekednünk, hogy az olvasási kedvet élesszük, azzal pedig, ha olvasásért a közembert megadóztatni akarnók: célt tévesztenénk, elriasztanók az olvasástól. Inkább jutalmat kell kifizetni annak, ki maga is olvas, másokat is olvasásra ösztönöz, mintsem hogy anyagi áldozatot kívánjunk tőle.

Egy mód van ez idő szerint az iskolai könyvtárak felállításához; mondassék ki, hogy minden iskolai mulasztási bírságok a könyvtárakra fordíttassanak. Ujra hangsúlyozzuk, hogy ez idő szerint. Az tény, hogy még mindig vannak olyan szülők, kik gyermekeiket rendetlenül iskoláztatván pénzbírság alá esnek. Ugyan lehetne-e üdvösebben felhasználni e már meglevő pénzeket, mintha népkönyvtárak felállítására fordítjuk? Különösen az ismétlődő iskolai mulasztásokból tudtommal oly összegek folynak be, hogy például itt nálunk Szarvason sikerült három iskolai könyvtárnak alapját megvetni. Ugy hisszük hasonlóan lehetne másutt is eljárni. Azon ellenetésre, hát ha a bírságolás megszűnik, akkor miből fedeztessék a könyvtár

költsége, azt jegyezzük meg, hogy akkorra reménylünk kedvezőbbre változnak társadalmi viszonyaink is. s könnyebben lehet majd egy-egy iskolát fenntartó egyházat, testületet vagy községet arra bírni, hogy e célra is budgetjében valami összeget szánjon. A könyvtárak felállítására szolgáló fő pénzfórássá tehát a bírság Ezentúl még mindég fennmaradnak a kegyes adományok könyvekben és pénzben. Olyan lelkes ügybarátok mindig fognak akadni, kik ha már látják, hogy népkönyvtárak léteznek s üdvösen hatnak, meghozzák a magok áldozatait, s magunk is kedvet nyerünk arra, hogy kézi könyvtárainkat átvizsgáljuk s a népszerű műveket mik gyümölcsözetlenül hevernének. ajándékol a népkönyvtárnak adjuk. Az egy célra törekvő egyesült erő itt is megtermi a maga gyümölcsét.

M. J.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

a

„SZARVASI LAPOK“

IV-ik évfolyamának IV-ik negyedére.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr
Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr.

Gyűjtőknek 5 előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „Szarvasi Lapok“ kiadóhivatala.

Ujdonságok.

— **Övintézetű közgyűlés.** A helybeli övintézet ma d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést fog tartani. A közgyűlés kijelölt tárgyai: övönöz fizetésének megállapítása, tanfelügyelői leirat tárgyalása, netán felmerülő

S ma megint odafent a
Fényes mennyországban!

Tegnap e szövedések
Örvénye elnye.
S ma ringat a végtelen
Öröm nagy tengere.

Egy szavad s tekinteted
Teszi e nagy csodat! . . .
Szerelmed dics-fényét ma
Szivem körül vonad.

Az alvilág s a menny közt
Élünk itt a földön,
S én egyikből másikba
Általad röpködöm.

Kárhozzam el nem bánom
Pokoltól nem félek,
Csak itt birjam szerelmed . .
Égi üdvösséget.
(Julius 10 én 1858.)

E m l ő k ű l

(1887 év október hó 10 ikére)

Nem régi barátság, de vonzalom teljes,
A mely az én szivem, te hozzád kötötte;
Valódi érzélem, örökösen élő
Őszinte szeretet — becsülés mögötte.

Ezen szent érzélem bátorit fel arra,
Hogy zsenge frigyedhez szerencsét kívánjak!
És e kívánattal, ismét egy lépéssel
Baráti kebledhez, még közelebb álljak.

Nehéz feladatod . . nemes hivatásod
Betölteni könnyebb lesz ma már neked
Mert régen epedett egybekeléseddel . .
Boldoggá-édessé alkotád életed.

A megelégedés . . vágyaid teljesülte . .
Nóddé avatva már, hön szeretett arád;
De ha küzdelmüdben, s borús óraidban,
Szükségessé valna részedre hű barát?

Igaz szíved gondolj! . Számíthatsz rám bátran
Reméllem sohasem fogsz bennem csalódní
Az én barátságom, testvéri szeretet;
Nem tettetett érzés, de igaz — valódi

Áldjon meg az Isten! — Jutalmazza bőven
Áldás s örömmökkel minden fáradságod;
Kerüljön a csapás, legyen életed vig.
S páratlan a földön a te boldogságod!

Elismerés érje, magas hivatásod . .
Állásoddal mívelt szent kötelességed;
De azért bár pap vagy, el ne feledd soha,
A te kis aranyos drága feleséged!
(Kondoroson)

PETHE JÓZSEF

A negyvenhét kalapú ur.

(Törvényszéki ku riórium.)

„Csalfa mint a tenger habja“ mondja Shakspeare
A nagy költő királynak, a mikor ezt írta, bizonyára
nem jutott eszébe a tükör. Mert mi a hullám csalárd-
sága a tüköréhez képest? Végét se érnök, ha fel kel-
lene sorolnunk az árulás mindazon eseteit, melyekben
az említett tárgy már eddigelé vétkes volt; elégedjünk
meg annak kijelentésével, hogy a csalfaság elvitázha-
tatlan typusa a tükör. Hisz tudjuk, hogy a tükör
r e f l e k t á l, a nélkül, hogy beszélne, ellenkezőleg a
szeleburdiakkal, a kik beszélnek, a nélkül, hogy reflek-
tálnának,

Az az egyén is, a ki a napokban a fenytő bi-
rótság előtt állt s kit egy tükör viszfénye arult el, —
szintén szelességére harította tettét, úgy okoskodván
hogy könnyebben kimászik a hinarból, ha szeleburdi-
nak minősítettik, mintha tolvajnak. A jó madár ugyanis
kalaplopással volt vádolva.

A vádló, egy öreg ur, következőleg adja elő a
tényállást;

— A vádlott azt állítja, hogy szórakozottságból,
meggondolatlanul vette el a kalapomat. De kérem
alássan, ime itt a kalapom: van szerencsém bemutat-
ni a bíróság előtt, a mely alaposan megvizsgálhatja.
Én vagyok talán az egyedüli ember a városban, a
kinek a fejére pászol, lévén én a legnagyobb fejű
egyén az egész vármegyében; annyira kérem, hogy a
kereskedés, a hol kalapot szoktam venni idestova
negyvenöt év óta s a hol azóta már az apát a fiu s
ezt viszont utódja váltotta fel — még annak idejében
kizárólag az én számomra egy kalapmintát csinálta-
tott. Ugyan kérem hadd tegye a vádlott e kalapot a
fejére, meg tetszik látni, hogy az elmerül benne a
valláig.

Ezzel a vádló a törvényszék felé indult s ott a
kalaposmesterség egy oly monumentális alkotását mu-

indítványok felett való tanácskozás. Olyan ügyek ezek, melyek megkívánják, hogy az egyesület tagjai minél teljesebben számban jelenjenek meg.

— **A regále közbirtokosság figyelmébe.** Ha volna még valaki, a ki a város piacának kiköveztetését gondolná elhalasztatónak, nézze meg azt a habareket, melyben a legutóbbi vásárnak kellett lefolynia. Ezt így tovább tűrni nem lehet, itt van az ideje, hogy a közbirtokosság a piactér kikövezetéséről gondoskodjék. Ilyenekről kell gondoskodni nem pedig a jövedelmeket ezer apró-cseprő részletekben kiosztani!

— **Erős esőzés.** A hosszabban tartó nyárvégi szárazság után most van módunk az esőben. Mintha csak a mulasztást akarná az időjárás pótolni, folyton esik, Nagy haszna lesz ennek — mondja egy ó-szöb-beli öreg vinczellér — esztendőre, mert most jól megázik a szőlőtelek, lesz bor sok! Nem fog ártani legyen, de legyen buza, árpa, repeze is.

— **Vajda erkölcsi beszédei és pöre.** Városunk idősebb polgárai emlékezni fognak arra, hogy Vajda Péter főgymnasiumunk egykori lelkes tanára 1843. év szeptemberétől fogva 1844. év márciusáig minden vasárnap tanítványainak s az az iránt érdeklődő miveltebb városi közönségnek erkölcsi beszédeket tartott. Ezeket a beszédeket akkor hallatlan szabadelvűség jellemezte. Meg is gyűlt értök Vajdának a baja. Perbe fogták s hivatalától akarták megfosztani. Ezen perrel dr. Széchy Károly kolozsvári jeles tanferfi és író egy tanulmányt írt, melyet kivonatban legközelebb fogunk lapunkban ismertetni. Reméljük, hogy ez ügynek lefolyása érdekelni fogja olvasó közönségünket.

— **Panasz a posta ellen.** A helybeli posta ellen panasz érkezett szerkesztőségünkhez, melynek itt helyt adni kötelességünknek tartjuk. A legutóbbi esős napokon a levelek és postacsomagok közönséges paraszt kocsin szállították a vasutól, minek következtében teljesen átázva, összevissza törve kerülnek a címzettnek kezébe. Nyílt kérdés intéztetik azért a hivatalhoz, mi annak az oka, hogy a zárt kocsi mellőztetik? A nyolcz ezer fti évi tiszta jövedelmet hozó szarvasi postától annyi joggal megköveteltetik, hogy a küldemények nagyobb gondtal szállíttassanak.

— **Postatámadás.** A csáki kis postát vivő lovas midőn Kondorosról a leveleket hazafelé vitte volna, valami gonosz utonállók megtamadták, két éles lövést intézve ellene. Szerencsére a lövés nem talált s a lovas elmenekülhetett. A tetteseket nyomozzák.

— **Állatkínzás.** Nincs állatvédő egyesületünk, nem is akarjuk annak létrejöttét indítványozni, mert tudjuk azt, hogy a sok egyletezéssel már így is unig vagyunk azonban tartozunk felszólalni az ellen a mit egynémely fuvarosok mivelnek. A héten a nagy templom mellett

egy circa 40 méternyársas rengeteg fenyő szalát vonszoltak volna, de a szegény befogott 5 pára sehogysem boldogult vele. Volt aztán hajsza, ostor csattogtatás, hihó! Végre is fel kellett mondani a lehetőségről azt a fenyőt tovább vonszolni: ketté fűrészték s úgy vitték tovább. De addig mit szenvedtek a szegény állatok! A fuvarostól is, ha ember, több emberséget követelünk s az ilyenekre felhívjuk hatóságunk figyelmét.

— **Templomszentelés.** A kondorosi újonnan alakult ev. egyház temploma elkészülve — annak felszentelése f. hó 30-án, vagyis a reformáció ünnepének vasárnapján. Nő, Áchim Ádám főesperes által fog eszközöltetni. Ugyancsak ez alkalommal lesz az új lelkésznek Keviczky Lászlónak hivatalába való beiktatása. Az ünnepélyesség emelése czéljából az érdeklődők minél nagyobb számú megjelenése ohajtandó volna.

— **Ajándék Kondorosnak.** Szarvas ev. nőközönsége gyűjtést indított kondorosi ev. egyház templomának oltárát egy terítővel felékesítendő. A gyűjtést a földműves asszonyok eszközölték s igen szép eredménnyel. A „Jekel és Hagater, cégnél megrendelt bordeaux bársony terítő tiszta. Özv. Oertel urnó szíveségéből igen díszesen elkészült, s a felszentelési ünnepélyen fog díszíteni az oltáron.

— **Kegyedemény.** A kondorosi egyház építkezési czéljára legutóbb Ngs. Geist Gáspár ur 100 ftiot kegyeskedett adományozni. Legyen hálas köszönet mondva e helyen is a nagylelkű adományozónak.

— **A bákesmajyai tanító egyesület orosházi fiokf. hó 19-én délelő 9 órakor évnegyedes és tisztválasztó gyűlést tartott.** Gyakorlati előadást tartottak: Brosz János az énektanításból, és Csonka János számtanból. A tisztválasztás a következő eredménnyel ejtett meg elnök Kocsand József jegyző: Brosz János: pénztáros; Bertalan István: A jövő gyűlés tárgya: A tagok egyik kartársuk iskolájában a tanítást meghallgatják.

— **A croszázi ev. egyházat gyász érte.** Golián Mihály, veterán tanító, e hó 19-én délelő 11 órakor öröklétre szenderült, életének 82 ik, tanítókodásnak 62 ik évében. Öreg kora dacára ifjú erőnek s egészségnek örvendett. Csak a legutóbbi három hét alatt betegeskedett. Baj, hasvízkór, rohamosan növekedett, s mult szerdán a halál véget vetett szenvedéseinek. Hoszu tanítói pályája alatt sok embert nevelt emberré, sok gyermekember elméjét az értelmesedés ezövetekével világosította meg. Tanítványai közt vannak 70—72 éves aggastyánok, a kik unokáikat is volt tanítójuk elé járatták. A megboldogult hűt temetési e hó 21-én délelő 10 órakor nyugalomra. A gyászszertartás a következő rendben folyt le: Az udvaron a tanítói kar énekelte az „Élég immár kezdetű halotti ének”. Utána Veres József helybeli lelkész tartott megható gyászbeszédet. Ezután a helybeli dalegyület élénkelte Benka Gy. „Gyászadalat”

(Nyugodjatok.) A temetőben Kocsand József bucsuztatta el a megboldogult tanító tarsai nevében. Legyen emléke áldott közöttünk!

Apróságok.

A többség. Orvos: Mi hozta önt a bolondok házába? Örült: Egy kis véleménykülömbőség! Orvos: Lehetetlen! Örült: És mégis úgy van. En azt állítom, hogy az emberek bolondok, s ok azt mondják, hogy én vagyok az! A többség véleménye győzött.

Jogi vélemény. Ön számár! mondá a törvénytörő szolgának a bírő. — Uram mit csináljak? kérdé a szolga az előszobában egy ügyvédől? Vádolja be a bírót hivatalos titokkal való visszaelés miatt, válaszoló az ügyvéd.

Segített magán. Püspök: Ej, ej főtisztelendő ur ön két fiatal gazdasszonyt tart, holott a törvény csak egyet enged meg s annak is legalább 40 évesnek kell lennie. Plebános: Igaz, méltóságos uram, csak hogy én nem találtam 40 évest s úgy segitettem magamon, hogy két 20 évest fogadtam egy negyven éves helyett.

Mit teremtet az Isten rosszul? Az Is ten mindent jó teremtet, mondá egykor ebédközben a tréfás Laczi bácsi, csak a saaga répat hibázta el. — Hogy — kérdik a jelenlevők. — Csak úgy, hogy alul kellett volna a vastagát teremteni, hogy a kihuzásnál mind belé törne, volt a válasz.

Irodalom és művészet.

A „Képes Családi Lapok”, 4. szám tartalma: Az asszony. (Elbeszélés, vége.) Tolnay Lajostól. — Mély csend honol. (Költmény) Feleki Sándortól. — A két Pataki. (Elbeszélés, folyt.) Szendrőtől. — Az ellenfelek. (Csevegés.) Etemértől. — Margit asszony (Elbeszélés, vége) Vincenti Károlytól. — Mikor gyermekkoromban. (Költmény.) Paál Gyulától. — Szüreti emlék. Zilahy Ágnes-től. — Az Ilonka esküvője. (Elbeszélés.) Kovács Endrétől. — Képeinkhez — Mindenféle.

Képeink: Légyott a malomnál. — Menyegzői szokás Bulgáriában. Olasz mosónők.

Melléklet: „A nő a házban.” „A szökevények.” (Regény, folyt.) V. Gal Karolintól, II. 25—40. oldal

Előfizetheti: Méhner Vilmosnál, Budapest IV. ker. padlóvalde-uteza 8. szám. Egész évre 6 fti. félévér 3 fti egyegyedévre 1 fti 50 kr.

tatta fel, a melyet a lánchíd oroslánjai is bátran elviselhetnének.

A bírő. Felesleges a kísérlet uram; látjuk mi azt a nélkül is.

A vádlott. Kérem szépen, hisz ez urnak igaza lehetne, ha a kalapját a fejemre tettem volna; csak hogy én azt csupán a kezemben tartottam, mikor ez az ur a kávéház ajtajában elcsipett.

A vádló. Természetes a dolog, mert hisz ha a fején lett volna, akadályozva lett volna a látásban; azért nem tette fel.

A vádlott. Dehogy! azért nem tettem fel, mert nagy melegem volt.

A vádló. Van szerencsém megjegyezni tekintetes bíróság, hogy akkor ép szakadt az eső.

A vádlott. No igen, langy eső.

A bírő. De hát minő körülmények közt emelte el a vádlott az ön kalapját.

A vádló. Hát kérem az úgy volt, hogy én ép abban a kávéházban voltam, a hova harmincz év óta minden este járok, hogy ott meg igyam rendes kapuczinéremet s eljatszam tizenkét játszma tartit szomszédommal. Ép abban a pillanatban, a mikor ellenfelem négy feisőt és bellát mond...

A bírő. Kérem, hagyjuk e részleteket.

A vádló. De engedelmet kérek, hisz ép ez a négy felső és bella volt az, a mi előttem mindent fedezett! mert hallva társam mondását, bosszúsán fordítom fele a fejemet s szemem véletlenül egy oldalit függő tükörre tevédt s ott nagy meglepetésemre megpillantom, a mint a kalapom, a mely a szemközti fogacon függött, ezzel az urral ni kifelé indul. Hirtelen felugrom, társam nagy bámulására, s a külső ajtónál az utcán szerencsésen elfogtam kalapom vivőjét.

A bírő. Jól van. (A vádlotthoz) Hallotta?

A vádlott. Ujra is ismétlem, hogy csak egyszerű tévedésben vagyok hibás és semmi egyébben. Azt hittem, hogy az az ön kalapom.

A vádló. A mikor visszavezették ez embert a terembe, ott nem találtak egy fölös szamu kalapot sem, tehát világos hogy kalap nélkül jött.

A vádlott. Hogy is ne! Kalap nélkül! Az alatt míg én távoztam, ellopták az ön kalapomat a kávéházból.

A bírő. Csak hogy van egy bibéje a dolognak s ez az, hogy az ön szállásán motozáskor negyvenhét kalapot találtak. (Derűtség)

A vádló. Ez is csak bizonyosság arra, hogy az ember nem jár kalap nélkül, ha negyvenhét kalapja van.

A bírő. Ez arra bizonyosság, hogy az ön speciálitása kalaplopás a kávéházi fogasokról.

A vádlott. Oh épen nem! Ezeket a kalapokat én vettem; ez az ön passzióm, mint a hogy vannak olyanok, a kik rengeteg fehér neműt vásárolnak, vagy a kik tömentelen nyakkendőben gyönyörködnek; az ön szenvedélyem a kalap; egy nap az egyiket, masnap a másikat veszem fel.

A bírő. De hisz mind más és más mértékűek!

A vádlott. Ennek az az oka, hogy a szobám nyirkos és tudjuk, hogy a hideg összehuzza a testeket.

A bírő. De hát akkor azok, a melyek bővek?

A vádlott. Ez bizonyosan a melegtől van; hisz tudjuk, hogy a meleg kitágítja a... Külömben a mi ennek az urnak a kalapját illeti, arra nézve ragaszkodom ahoz, a mit mondtam. Nagyon szelekötya vagyok, azt se tudom hol all a fejem.

A bíróság hat havi fogságra ítélte a vádlottat, a kinek csakugyan nagyon is sok kalapja van oly ember létére, a ki nem tudja, hogy hol all a feje.

Franziából

BÉRY KELEMEN.

Gazdászat, ipar, és kereskedelem.

Mikor ültessük a gyümölcs fákat?

A gyümölcs fak ültetésének idejére nézve eltérők a vélemények. Mi abban a véleményben vagyunk, hogy annak legalkalmasabb ideje az ősz. Egy tapasztalt gazda erre nézve a következőket jegyzi meg. Kilencz év óta minden évben, hol több hol kevesebb számú csemetékét vadfákat, szőlőveszőket — gyökereket és dugványokat s a többit szoktam kiültetni Ezen idő alatt alkalmam volt tapasztalni hogy a gyümölcsfak kiültetésénél legezelszerűbb időszak az ősz. Ültetem fakat több éveken át már október, november, december, március, április, május sőt kétszer — akaratom ellen — júniusban, s teljes bizossággal állithatom, nincs jobb ültetési idő az őszi-nél. Őszkor a gyümölcsfa tökéletesen holt állapotban levén, az átültetést legkönnyebben eltűri, eső, hó, őszevénység gyökereikhez tavaszig jól mellé mossa a földet, a föld pedig a téli nedveséget bizonyosan tovább fogja megtartani a tavaszkor kiátsottal szél és meleg által csakhamar kiszáradtnál.

Eddigi vizsgálataim szerint azt is tapasztaltam, hogy a gyümölcsfa alvása és ébredése a nappal szoros összefüggésben van. Ha a fa leveleit önmagától lehullatta alomba marult, és ezen álma, vagy holt állapotú mindaddig tart, míg a napok rövidülnek, — azok hosszabodtával a fa is ébred, mozdul, vastagodik. A gyümölcsfának tökéletes alvó állapota tehát csak két hónapig tart, t. i. november és december havokon át. Uj évvel a nap már nő s ezzel mozdulnak a fak is. Bár mily korán ültessünk tehát tavaszkor, a csemeték már jobban vagy kevesebb növéskben megindultak.

A gyümölcsfákat tehát — a mennyire csak lehet — ősszel ültetgessük át.

Egy tapasztaltgazda.

Felelős szerkesztő: Mihálfi József.

Én, Csillag Anna

185 cm-éter hosszú óriási Loreley-hajammal, melyet az általam feltalált kenőcs 14 havi használat után nyertem, mely megakadályozza a hajki-hullást, elősegíti a hajnövekedést és erősíti a hajbőrt, uraknál elősegít egy teljes erős szakálnövekedést, rövid ideig való használat után a hajnak valamennyi száljának természetes színt és sűrűségét kövesztve és megőrzi a korai őszüléstől a legmagasabb korig. Egy köcsög ára 50 kr. 1 frt. 2 frt. Postával küldés napoként a pénz előleges beküldése, vagy postautárvétel mellett az egész világra.

CSILLAG és TÁRSA

Budapest, Király-utca 26. sz.
15-20

Szőlő eladás.

Aláírott tudatja, hogy október 26-án szerdán szürettel, mely alkalommal, télire eltennivaló **szőlőt** ad el, kint a helyszínen a czi-gányérben levő szőlőskertben. Vékája 2 frt. 50 kr. Szarvas, 1887, okt. 22.

Bakay Sándor.

Van szerencsém a helybeli és vidéki t. megrendelőim becses tudomására hozni, hogy jólberendezett **KÖNYVNYOMDÁMAT** a volt helyiségből Beliczei-út 13-ik szám alá (Grimm féle ház) tettem át. Megrendelőim becses pártfogását továbbra is kérve, vagyok Szarvason, 1887. okt. 22-én teljes tisztelettel: **SZIKES ANTAL,** könyvnyomdatulajdonos.

Sárkány Dezső

czipész mester, női, férfi és gyermek-lábbeli raktárából. Budapest, IV. Kigyótér 2. sz. a. Megrendeléseket pontosan és lelkiismeretesen eszközök. Vidéki megrendeléseket minta-czipő vagy pedig (alanti rajz- és mértékoktatás szerint) beküldése után azonnal legpontosabban utárvét mellett teljesítik. Minden meg nem felelő küldeményt készséggel becserelek vagy a pénzt visszaszolgálom. Kiváló tiszt.

Sárkány Dezső.
czipész mester.

Árjegyzék-kivonat:

Nők számára (33-40 számig.)

Posztó papucs nemez talppal	frt 1.-
Posztó házi-cipő sarokkal	1.20
Házi czipő posztóból gombos vagy lehajtó	2.65
Regatta czipő posztóból kötésre v. két oldalt cuggal	2.60
Czugas topán zergebőrből 21 cm. magas szivformájú, kettős talpu legerősebb faj	4.-
Eberlasting (brünel) topán elegans czuggal 21 cm magas szivformájú legfinomabb faj	3.80
Ugyanolyan szabású, de finom posztóból nagyon meleg és kellemes viselet	4.50
Szalonsakk borított magas czugas topán keztyűbőr betéttel divatosan díszítve	4.80
Oroszlakk ép oly kiállítású kettős talppal vízmentes	5.-
Oroszlakk czugas topán posztó betéttel kettős talpu vízmentes	5.-
Ugyanolyan erős zergebőrről borított	4.20
Bárányszörme belésű magas posztó topán oroszlakkal borított nagyon erős és vízmentes	6.50
Koresolya-topán kapcsokkal elegans és nagyon erős, vízmentes	5.50
Báli czipők fekete, fehér vagy aranyoszínű	2.50
Báli czipők finom atlaszból minden színben	2.60 s 3.50

Urak számára (37-45 számig)

Papucs finom bőrből vagy posztóból	frt 1.20
Házi czipők sarkatlan finom bőrből	1.30
Házi czipők posztóból alacsony sarokkal	1.40
Czugas topán erős borjubőr (vixos) erős kettős talppal	5.-
Czugas topán borjubőr keztyűbőr betéttel kettős talppal nagyon elegans	6.-

Posztó topán erős borjubőrről borított kettős talpu	frt 5.50
Ugyanolyan oroszlakkal borított	6.50
Posztó topán 31 cm magas szár (lábikráig) erős borjubőrről borított kettős talp vízment.	7.-
Ugyanolyan oroszlakkal borított	7.50
Vadász eszímák valódi muszka bagariából varrás nélkül	11 és 15 frt

Fiúk számára (7-12 éves korig.)
27-37. számig.

Czugas topán borjubőr erős kettős talppal	2.60-4.20
Koresolya topán borjubőr, magasszáru, kapcsokkal kettős talp. vízmentes	2.80-4.80-ig
Csizmák marhabőr rancos lakkzárral	2.80-5-ig
Csizmák bagaria vagy borjubőr ranc nélkül nagyon magas szár legerősebb faj vízmentes	3.60-6-ig
Csizmák legjobb oroszlakk szép és nagyon erős	4.50-7-ig

Kis gyermekek számára.
1-3 éves korig é. p. 18-23 számig.)

Félcipő bőr vagy posztóból	frt 60
Gombos topán zergebőr lakfejvel	1.50
Gombos topán posztóból	1.40
Kapcsos topán zergebőrből	1.70

Nagyobb gyermekek számára.
4-6 éves korig é. p. 23-27 számig.

Házi czipők posztóból vagy bőrből	80 kr.
Czugas topán zergebőr nagyon magas erős kettős talppal	2.10-2.60-ig
Ugyan clyan gombolni vagy kapcsolni való	2.20-2.70-ig

Gombos topán nagyon magas lakkfejvel és lakkzárral	2.80-3.30-ig
Koresolya-topán oroszlakk nagyon magas, kapcsokkal	2.80-3.30-ig
Gombos topán posztó oroszlakkal borított elegans	2.70-3.30-ig
Csizma oroszlakkból szép erős és vízmentes	4.-4.50-ig

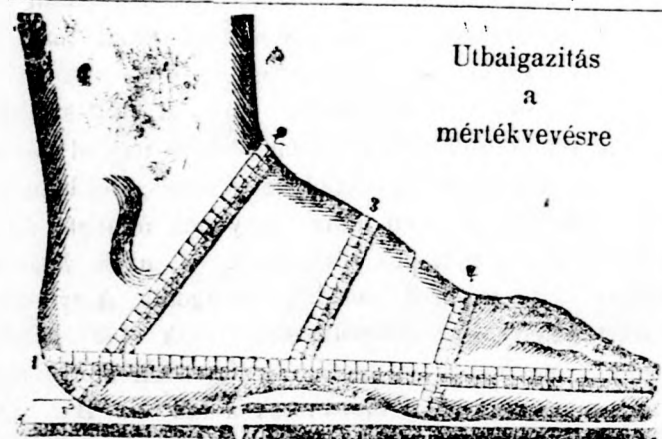
Lányok számára 1-12 éves korig.
é. p. 28-34 számig.

Házi czipők bőrből vagy posztóból lehajtott szárral	1 frt
Czugas topán zergebőr, nagyon magas erős kettős talppal	2.60-20-ig
Ugyanolyan gombolni vagy kapcsolni való	3.20-3.80-ig
Gombos topán nagyon magas, lakkfejvel és lakkzárral	3.40-4.20-ig
Czugas topán posztóból oroszlakkal borított	3.20-3.80-ig
Koresolya-topán oroszlakk, nagyon magas kapcsokkal	3.40-4.20-ig
Csizmák oroszlakkból, szép erős és vízmentes	4.50-5.80-ig

A nevezett női lábbeliek sárga varrott talppal 75 krral, továbbá francia sarokkal szintén 75 krral drágábbak.

Nevezett fajtákon kívül még sok másnemű is u. m gombos topánok, sokféle posztó-ponyola-czipő stb készletben vannak.

Torna czipők uraknak 1 frt. nők és fiúknak 90 kr. lányoknak 80 kr.

Utbaigazítás a mértékveésre

1-1 hoszmérték rajz szerint a sarok közepétől a láb hüvelykig — belső oldalán — mérendő
2-2 sarok bőség) a labon Csizmánál a felső
3-3 torok bőség) köröskörül láb szár bősége
4-4 bütykö bőség) mérendő is megmérendő.

20 frton felüli megrendeléseket bérmentve küldöm. Kivátrra bővebb árjegyzékeket ingyen és bérmentve küldök.

Becsés megrendelésnél tájékozást kérek, vajon a láb kövér vagy sovány, a sarok magas, félmagas vagy alacsony és végre a czipő orra hegyes vagy széles legyen,